

Melez ve enfes bir edebi manzara

Daha önce 'Tuna Boyunca' ile 'gezi edebiyatı'nı nasıl bir boyuta taşıyabildiğini gösteren Claudio Magris 'Mikrokozmoslar'da rotasını İtalya'ya çeviriyor ve bir kez daha ayak bastığı coğrafyanın ruhunu kelime kelime sayfalara taşıyor.

BİRCE KARAN

Tuna Boyunca' gibi muhteşem bir kitaba imzasını atarak dünya yazınında kendine önemli bir yer edinen Claudio Magris'in kaleminden çıkanların sınırını 'gezi edebiyatı' ile sınırlamak mümkün değil. Bir yandan evet; muhteşem gezi edebiyatı ürünleri onun yazdıkları fakat öyle bir yanı da var ki, edebiyatın sınırlarını da zorluyorlar. 'Tuna Boyunca', ülkemizde de çok iyi bilinen, bu türün en iyi örneklerinden biri. Adım attığı coğrafyanın ruhunun en derinlerinde gezdiğini her satırında görebiliyoruz bu kitabında Magris'in. Efsanelerden savaşlara, tarihin tozlu sayfalarında kalmış olaylardan varlığını kimsenin duymadığı ansiklopedilere, han ve şatolardan nehri besleyen musluklara, hüzne gark olmuş şair ve yazarlardan manzara takıntısına tutulmuş aristokratlara, nehrin çamurundan şarap ve balıklarına, korsanlardan, devrimlerden, çakıl taşlarından, oluklardan oluşan muazzam bir bakış...

Bunun 'Tuna Boyunca' ile sınırlı kalmayıp Magris'in üslubu olduğunu, dolayısıyla bu tür altında toplanan her kitabında böylesine derin bir evrenle okurlarını karşıladığını söylemek gerek. **Yeni bir örneği daha Türkçede okurların karşısına çıktı yakın zaman önce: 'Mikrokozmoslar'. Magris bu kitabında da ayak bastığı coğrafyanın ruhunu kelime kelime sayfalara taşıyor.**

BU KEZ ROTA İTALYA

Trieste'deki San Marco Kafesi'nin masasından İtalya'nın kuzeydoğusuna, oradan da insanlık hallerine açılan bir pencere sunuyor 'Mikrokozmoslar' ile Magris. 'Tuna Boyunca' gibi bir yapıtın yanında kendi özgül ağırlığını yaratabilen, anılar ve bellek, insanlar ve hayatlar, çağrışımlar ve anımsayışlarla katman katman kendini sunan bir kitap elimizdeki. Bölgenin çalkantılı tarihine doğru uzanan ironik bir tur ve güzelliğine, insanlarına, dayanıklılığına sevgi dolu bir övgü niteliğinde.

'Mikrokozmoslar'ı tarih, anı, gezi yazısı ve has edebiyatı birleştiren yeni bir denklem olarak okumak mümkün. Magris, yeri geldiğinde tavan arasın-

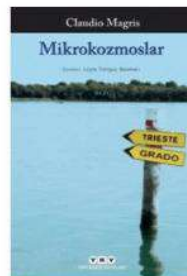

Claudio Magris

da kalmış bir tablodan, koca bir tarihi durağı aydınlatabiliyor kitabında. Ya da oturduğu bir kafenin sandalyelerini işgal eden müşterilerin asla sadece bir müşteri değil, hikâyeleriyle birlikte şehrin, dolayısıyla tarihin birer parçası olduğunu gösteriyor. **Kendi anlarına da yer açıyor aynı zamanda ve ortaya melez diyebileceğimiz ama enfes bir manzara çıkıyor. Minimal varoluşların, kaderlerin, tutkuların, komik ya da trajik değişimlerin anlatımından, bir nehrin akıntısı gibi düzensiz ve dalgalı bir anlatı ortaya koyuyor Magris.**

Özgün ve özgül ağırlığıyla tam karşımızda dursa da bir yanıyla alabildiğine 'Tuna Boyunca'yı andırıyor 'Mikrokozmoslar'. Her iki kitap da tarihin teleskopik bir görüntüsünü çekiyor ve kendi özel coğrafi konularını geçmiş ve şimdi ile eşzamanlı olarak ele alıyor. Tam da geçmiş ve bugün arasında edebiyattan örülmüş bir köprü kuruyor aslında Magris yazdıklarıyla.

'Tuna Boyunca'yı okuyan, mutlaka 'Mikrokozmoslar'ı da okumalı. Magris'le daha önce karşılaşmayanlar için ise bu yeni kitap çok güzel bir tanışma fırsatı.

MİKROKOZMOSLAR

Claudio Magris
Çeviren: Leyla Tonguç
Basmacı
Yapı Kredi Yayınları
240 sayfa, 26 TL.